

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisni politični list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.083.

Sitno vprašanje.

Po preobratu se je v Sloveniji z vso marljivostjo nacionaliziralo tuja podjetja. Poznejši dogodki so sicer dokazali, da vse to nacionaliziranje ni bilo dosti vredno, ker so polagoma vsa ta nacionalizirana podjetja prišla zopet trdno v tuje roke. Tako je Trboveljska premogokopna družba danes ravno tako neslovenska, kakor je bila nekdanj, tako je Krediti zavod za trgovino in obrt ravno tako nemški, kakor je bil in tako bi mogla še cela vrsta drugih zavodov zapeti popolnoma isto melodijo.

Vse naše nacionaliziranje je torej samo toliko vredno, ko počen groš. Za narod namreč, ne pa za vse poedince. Zakaj nekateri gospodje so bili izvoljeni v dobro plačane upravne svete in sicer zato, da kontrolirajo izvedbo nacionalizacije.

Mislimo, da je že enkrat čas, da se vse te gospode vpraša, kako so to kontrolirali. Zlasti pa, da se vpraša tiste gospode, ki so bili v upravnih svetih onih podjetij, ki so zopet prešla v tuje roke.

Treba je, da ti gospodje povedo, kaj so storili, da te denacionalizacije preprečijo. Kakšne korake so storili in kakšne predloge so stavili. Končno pa da tudi povedo, če so iz upravnih svetov izstopili in vsej javnosti jasno povedali, da izstopajo zato, ker se je nacionalizacija ponesrečila.

Morda siti gospodje mislijo, da nas vse to nič ne briga in mogoče je tudi to, da bo kak gospod mislil, da je silno imeniten, če bo naše vprašanje ignoriral. Toda zdi se nam, da se taki visokomisleči gospodje vendarle motijo. Naš list vse te stvari v resnici nič ne brigajo, ker, hvala bogu, nismo imeli z nobeno nacionalizacijo niti najmanjše opraviti, zato pa ta stvar briga slovensko javnost.

Zakaj zaradi nje so postali ti gospodje upravni svetniki in ne zaradi sebe. In postali so zato, da branijo interese slovenske javnosti, ne pa svojih. Zato pa ima tudi javnost pravico in dolžnost, da terja račun, da zahteva pojasnilo, kako se je nacionalizacija izvajala!

Ko je naš narod na podlagi svoje nacionalne suverene pravice zahteval nacionalizacijo tujih podjetij in ko je bil dejansko v stanju, da izvede dejansko in ne fiktivno nacionalizacijo, tedaj je zahteval to, ne da lahko reče, sedaj visi nad podjetjem slovenska zastava, temveč da bo podjetje tudi v resnici narodu v korist. To se pravi, da bo podjetje služilo narodno blagostanje, da bo povečalo nacionalno premoženje in da bo z vzglednimi socialnimi ureditvami dvignilo blagostanje delavca.

Zato so gospodje upravni svetniki nacionaliziranih podjetij dolžni, da odgovorijo tudi na to vprašanje: kaj so storili za delavca?

Ali so pogledali v delavska stanovanja? Ali so revidirali v času dinarjevega padca delavske plače, ali so nastopili, ko je brezposelnost potrkala na delavske hiše? Na vsa ta vprašanja imajo odgovoriti ti gospodje, ali pa naj položijo svoja mesta, da imenuje narod vrednejše, sposobnejše in delavnejše!

Smo pa tudi tega heretičnega mnenja, da ne bi vlada načesar zagrešila, če bi tudi ona v interesu javnosti ponovila vsa ta vprašanja in jih primerno ponudila, da bi gospodje tem bolj sigurno odgovorili. Končno ni vlada samo zato tu, da pobira davke in izdaja policijske odredbe, temveč da tudi brani interes javnosti.

Vemo, da so naša vprašanja malo sit-

Vsi proračuni ministrstev v finančnem odboru sprejete.

Beograd, 26. jan. Finančni odbor je včeraj ob 5. popoldne zopet imel sejo. Na dnevnem redu so bili proračuni treh ministrstev: ministrstva za nar. zdravje, za socialno politiko in za javna dela. O proračunih teh ministrstev se je že razpravljalo v sekcijah. Sekcije pa so se spojile in se proglasile za plenum. Zato predlaga predsednik, da se o teh proračunih ne razpravlja več v načelu, temveč da se preide na podrobno razpravo. Člani odbora Šečerov, Kulovec, Demetrovič, Polić in Kapetanović so se protivili temu predlogu, češ da bi se s tem kršil poslovnik. Zahtevali so odmor, da se glede tega vprašanja sporazumejo. Med odmorom se je predsednik zedinil z opozicijskimi poslanci, da se razprava ne vodi, da pa da predsednik izjavo, da je njihovo stališče glede tolmačenja poslovnika pravilno. Dr. Radojevič je nato pristal, nakar se je seja nadaljevala in so bili proračuni vseh treh ministrstev sprejeti.

Prihodnja seja je napovedana za danes popoldne ob 4. Na dnevnem redu so državni dohodki.

EFEKT REDUKCIJ IN ŠTEDEJENJA.

Po dosedanjem stanju bo reduciranih državnih uslužbencev in napravljanih prihrankov v proračunu, kakor kaže naslednji pregled:

Vrhovna državna uprava: reduciranih 14, prihranek 3,743.000 Din;
ministrstvo za pravosodje: reduciranih 121, prihranek 3,342.000 Din;
ministrstvo za prosveto: reduciranih 88, prihranek 8,409.000 Din;
ministrstvo za vere: reduciranih 46, prihranek 2,483.000 Din;
ministrstvo za notranje zadeve: reduciranih 261, prihranek 33,600.000 Din;
ministrstvo za narodno zdravje: reduciranih 661, prihranek 13,896.000 Din;

Debata o proračunu v radikalnem klubu.

Beograd, 26. jan. Včeraj popoldne je imel radikalni poslanski klub svojo sejo. Prisotnih je bilo nekaj preko polovice poslancev, poleg pa so bili navzoči tudi vsi ministri, ki so sedaj v Beogradu, razen dr. Ninčiča, ki so ga zadržali drugi posli v njegovem ministrstvu. Sejo je otvoril načelnik Ljuba Živković, ki je obžaloval, da ni prišlo več poslancev na to sejo. Moralo bi se razpravljati o poročilu finančnega odbora, ker pa ni dovolj poslancev, predlaga načelnik kluba, da se razprava o tem vprašanju preloži dotlej, da finančni odbor konča svoje delo. Navzlic temu predlogu se je seja nadaljevala.

Poslanec Srečković je očital finančnemu odboru, da izvaja redukcije od spodaj in začenja pri slugah, ne pa pri drž. podtajnikih.

Gavrilovič odgovarja, da to ni točno.

na in nerodna, toda še bolj nerodno je, kadar mora naš človek potrkati na nacionalizirano podjetje in izvedeti, da zanj ni mesta, ker je mesto zasedeno od tujca.

In še bolj nerodno je, kadar človek v tujini izve, kako krepke dovtype se dela na račun naše nacionalizacije, ki je izpadla tako, da smo na slabšem ko pred vojno. Ker tedaj smo delali in napredovali, danes pa zgublamo postojanko za postojanko.

Kako pa je do tega prišlo, naj povedo slovenski člani upravnih svetov nacionaliziranih podjetij!

ministrstvo za zunanje zadeve: reduciranih: 52, prihranek 8,852.000 Din;

ministrstvo za finance: reduciranih 2021, prihranek 259,132.000 Din;

ministrstvo za vojsko in mornarico: reduciranih 0, prihranek 33,000.000 Din;

ministrstvo za javna dela: reduciranih 203, prihranek 5,575.000 Din;

ministrstvo za promet: reduciranih 361, prihranek 131,010.000 Din;

ministrstvo za pošto: reduciranih 382, prihranek 57,715.000 Din;

ministrstvo za poljedelstvo: reduciranih 0, prihranek 4,190.000 Din;

ministrstvo za šume: reduciranih 167, prihranek 49,105.000 Din;

ministrstvo za trgovino: reduciranih 33, prihranek 2,959.000 Din;

ministrstvo za socialno politiko: reduciranih 276, prihranek 8,917.000 Din;

ministrstvo za agrarno reformo: reduciranih 0, prihranek 1,000.000 Din;

ministrstvo za izenačenje zakonov: reduciranih 2, prihranek 111.000 Din.

Skupno je reduciranih 5058 oseb, prihranek pa znaša 620,100.383 Din 30 p. Vračunani so pa tudi prihranki pri poselstvih Belje in Topolovac.

VPRAŠANJE DNEVNIČARJEV.

Beograd, 26. jan. Predsednik finančnega odbora in tajnik sta poslala vsem ministrom naslednje pismo:

Gospod ministri! Ko je finančni odbor začel z delom na proračunu za leto 1926-27, je sklenil, da se vzame vprašanje dnevničarjev pri državnih oblastvih v razpravo, ko bodo zaključeni proračuni vseh ministrstev. Na podlagi tega sklepa mi je čast prositi Vas, gospod ministri, da blagovolite ukazati podrejenemu osebju, naj do 27. januarja t. l. do 9. popoldne pošlje finančnemu odboru poimenški spisek vseh dnevničarjev Vašega ministrstva.

Kadar bo delo končano, se bo videlo, da so reducirani tudi višji uradniki, ki niso potrebni. Redukcije se niso mogle izvesti v večji meri, ker je pri nas potrebna prej reorganizacija vse uprave. Odbor je dal iniciativo za to in pričakuje, da se bo v tem pravcu nadaljevalo.

Predsednik finančnega odbora dr. Radonjić poda kratko poročilo o delu odbora. Vladna večina je delala z vsemi močmi, da bi bil proračun o pravem času končan. Predlaga, da se razprava preloži dotlej, da bo predloženo poročilo.

Ivanović zahteva, naj se pisмено pozovejo vsi poslanci, da pridejo v Beograd.

Štepanović pojasnjuje, zakaj odbor ni mogel do 23. t. m. končati svojega dela, in poroča o prihrankih, ki so bili napravljani v proračunu.

Nato sta govorila še Andra Protić in Čirić, nakar se je sklenilo, da se razprava preloži. Poročilo finančnega odbora pa se mora prej predložiti klubu in nato šele plenumu narodne skupščine. Seja je bila nato zaključena.

NEMŠKI MONARHISTI ZAPLETENI V FALZIFIKATORSKO AFERO.

Pariz, 26. jan. »Quotidien« objavlja senzacionalne vesti o sodelovanju nemških monarhistov z madjarskimi falzifikatorji. Po teh vesteh so bili klišeji za falzificiranje francoske franke izdelani v Münchenu. Ponarejanje frankov je bil samo del velikega načrta za ponarejanje mnogih inozemskih valut med temi tudi jugoslovenskih dinarjev.

Sovjeti mobilizirajo.

Kovno, 26. jan. Vse ruske tovarne za municijo z mrzlično hitrostjo delajo dan in noč. Pripravljena so tudi potrebna prevozna sredstva, zlasti vagoni. Sovjetski tisk pripravlja prebivalstvo na možnost vojne v Kitaju, kjer so Kitajci aretirali upravnika Vzhodne kitajske železnice inž. Ivanova in železnico vzeli v svoje roke. Kolikor se ve dosedaj, zatrjuje Japonska, da ostane vsaj neutralna.

VLADNI KOMUNIKE O ARETACIJAH KOMUNISTOV.

Beograd, 26. jan. Aretacije komunističnih prvakov in hišne preiskave v njihovih stanovanjih so zbudile mnogo zanimanja. Ker policija ni dala dosedaj nobenih obvestil, so se razširile neverjetne vesti. Te vesti so našle odmev zlasti v inozemstvu. Tako se je pisalo v inozemstvu o aretaciji stotin ljudi in o pripravi nekega atentata. Da bi se te vesti spravile na pravo mero, je oddelek za javno varnost v ministrstvu za notranje zadeve izdal naslednji komuniké:

Glede na to, da je bilo aretiranih nekaj komunistov, so se razširile v domačem in tujem tisku pretirane in fantastične vesti o tem dogodku. Pooblaščenim smo izjavili, da se preiskava ne vodi zaradi priprav za kak atentat. Aretacije so se izvršile, ker so aretirane osebe osumljene, da so poskušale stvoriti med delavci organizacije za zasledovanje komunističnih ciljev in da so zagrešile še nekatere podobne prestopke proti zakonu o javni varnosti in redu v državi. Dosedaj je bilo aretiranih 22 oseb. Za nekatere od teh je sodišče dosedaj potrdilo odlok o aretaciji.

Po tem obvestilu je posebno v političnih krogih zavladlo zadovoljstvo nad tem, da ne gre za kake večje stvari, o katerih se je govorilo in pisalo, ker policija ni dala nobenih obvestil. Ko bo preiskava končana, ne bo ministrstvo za notranje zadeve dovolilo, da bi bil kdo od aretirancev pridržan v policijskih zaporih. Kdor bo dovolj osumljen, bo izročen sodišču, drugi pa bodo izpušteni na prosto.

SLAB VTIS KOMUNISTIČNIH ARETACIJ V AMERIKI.

Beograd, 26. jan. Aretacije in preganjanja komunistov niso v ameriškem svetu napravila ugodnega vtisa, kakor je to pričakovalo. Nasprotno so te vesti, kakor smo dognali od pridobitnih krogov, ki so v zvezi z ameriškimi pridobitnimi krogi, izvale nerazpoloženje proti naši državi in proti naši misli, ki je šla v Ameriko zaradi ureditve naših dolgov. Zaradi poročil, ki so dospela od naše delegacije v Ameriki, se je včeraj vršila konferenca, na kateri je bil zastavljen uradni komuniké.

USTANOVITEV STOLICE ZA MADJARSKO PRAVO.

Beograd, 26. jan. Prosvetni minister St. Radić je odpotoval sinoči v Zagreb, kjer bo ostal do srede zvečer. V četrtek se vrne zopet v Beograd in prevzame svoje posle. Radić odide bržkone še ta teden v Sarajevo in Dubrovnik, kjer bo imel strankarska zborovanja. Za noč je Radić sklical sestanek z vseučiliškimi profesorjema dr. Šilovićem in Zugliom. Razpravljal bo z njima o vprašanju ustanovitve stolice ali docenture za madjarsko privatno pravo. Te pravo velja še v nekaterih delih naše države in se na njegovi osnovi vodijo pravde. Zato je potrebno dati dijakom priliko, da se priuče tudi tega predmeta.

Nezdrave stvari.

Fovsod jih je dosti, v Sloveniji ravno tako kot v Beogradu.

Da se reši manjšinsko vprašanje, so stavili vsi Nemci koroški deželni vladi predlog, po katerem bi dobili koroški Slovenci šolsko in kulturno avtonomijo. Naši slovenski listi pa o predlogu molče, ker poročajo le o tem, kjer more profitirati njih stranka, ne pa o tem, kar je narodu v korist.

Vsi slovenski listi brez izjeme pišejo o »deparijah pri volitvah v delavsko zbornico, »Delavska politika« pa se zgraža vsled zahteve, da je treba tako sleparske volitve ustaviti.

Ponašali so se včasih samostojni demokratje s tem, da znajo dobro mesariti med uradništvom s premeščenji in upokojitvami, danes pa se zgražajo, ker so bili upokojeni profesorji, ki so bili imenovani preko fakultet.

Se vse polno stičnih in enakih stvari bi lahko našli, pa saj ni potrebno, ko vsa slovenska javnost ve, kako je delo stranke v praksi čisto nekaj drugega, ko pa programi stranke.

Kakor so žalostne vse te nezdrave razmere, ki jih mora prenašati Slovenija, tako pa se neprimerno težje nezdrave stvari, ki prihajajo iz Beograda.

Razpravlja se o proračunu, finančni ministar pa je odšel v Ameriko, da uredi naše dolge, kakor pravi. Samo, kakor pravi, ker na pot je šel tako nepripravljen, da mora šlovec dvomiti, če je imel sploh namen naše dolge urediti.

Tako naša delegacija niti znala ni, koliko mi pravzaprav dolgujemo Ameriki. Ko se je gospode o tem vpraševalo, so odgovarjali: »Mi tega ne vemo, toda bodo že vedeli Amerikanci.« Ali je mogoča večja lahkomišljivost in ali je mogoče, da ostane taka lahkomišljivost nekaznovana?

Silovita napaka je tudi bila, da je naša delegacija odpotovala v Ameriko po italijanski. Brez dvoma je, da so italijanski delegati našim toplo pripravili pot in informirali

Amerikance, da bodo ti še z večjim nezaupanjem sprejeli naše delegate.

Zato pa tudi ni čudno, če vlada največji pesimizem glede dr. Stojadinovičeve poti. Pa saj je že fiasco v Parizu dokazal, kaj nas čaka v Washingtonu. Da je pesimizem upravičen, dokazuje tudi to, da naša delegacija silno molči o rezultatih svojih pogajanj. Samo to smo zvedeli, da so Belgijci priredili naši delegaciji na čast — banket. Silno drag banket bo to, če bo to edin uspeh naše delegacije.

Ni pa g. Stojadinović edini, ki bi moral zleteti s svojega mesta. G. Maksimović bi mu z vso pravico smel delati družbo. Za časa vlade PP. je bil g. Maksimović notranji minister in z njegovo vednostjo so se vršile volilne sleparije in prepevali kmetje. Tudi danes se še dele batine in g. Maksimović na to molči. Pravijo pa, da smo pod vlado sporazuma, a njen notranji minister dela še vedno tako, kakor je delal tedaj, ko je bil njegov ministrski kolega g. Pribežević.

In dočim se vse te nezdrave stvari gode — sedi g. Pašić v Monte Carlo in zahteva vso vlado za sebe. Vsled bolezni je sicer ne more izvrševati, toda tudi drugi je ne smejo. In tako vse stoji, nič se ne gane, samo nezadovoljstvo raste. Vse to pa bo moralo tako ostati, ker je g. Pašić še premlad, da bi šel z vlade in prestar, da bi res vladal. Prebivalstvo pa mora vse to prenašati, zato ker se srnke igrajo politiko, mesto da bi jo delale.

Ampak o tem je še prezgodaj govoriti, ker javnost še ni dospela do te višine, da bi stranke poklicale na odgovornost. Danes se javnost še vedno pusti prepričati od strank, da ne morejo ničesar izpremeniti, mesto da bi dejala: Vi morate stvari zboljšati!

In javnost se ne bo preje ojačala, dokler se te slabe stvari ne bodo tako razpasle, da jih ne bo mogoče več prenašati, dokler ne bo vse že do grla sito trpljenja.

Ali pa res javnost ne more postati odločnejša tudi brez še težjih izkušenj?

Naj volivci vse to preudarijo!

Dogodki na Daljnem vzhodu.

Bivši glavar razbojniške tolpe, Čangsolin, je dal aretirati generalnega ravnatelja podvojtsko upravo stoječe kitajsko-vzhodne železnice Itanova ter tri podravnatelje železnice. Nadalje so začeli generali Čangsolina na svojo roko prodajati vozne karte kitajske vzhodne železnice ter zagrozili vsemu ruske-mu osebju proge, da bodo postreljeni, če ne bodo izvrševali vsa njihova povelja. Ruski železničarji se grožnjam Čangsolinovih razbojnikov niso pokorili.

Vsi ti dogodki so povzročili, da je sovjetski narodni komisar za zunanje zadeve Čičerin poslal pekinški vladi ultimatum, v katerem zahteva takojšnjo izpustitev aretirancev in vzpostavitev prejšnjega stanja. Dalje zahteva Čičerin, da pekinška vlada dovoli, da napravi sovjetska vlada z lastnimi četami sed, če kitajska vlada iz kakršnegakoli vzroka ne bi bila v stanu to storiti. Čičerin zahteva, da dobi v treh dneh pozitiven odgovor.

Sovjetski poslanik Karakan je obiskal predsednika kitajski vlade Tuan-ti-juija in mu osebno izročil ultimatum, obenem pa mu tudi jasno razložil rusko stališče. Ultimatum je naredil na kitajsko vladno globok vtis in vlada je takoj brzojavno zaukazala Čangsolinu, da zadositi sovjetskimi zahtevam.

Obenem se poroča, da Rusi že koncentrirajo svoje čete in sovjetski tisk je pričel novo kampanjo proti mandžurskemu diktatorju.

Končno se poroča, da je skušal japonski konzul doseči v Harbinu solidaren nastop vseh konzulov proti generalnemu ravnatelju Ivanovu, da pa se je to ponesrečilo, ker se mu je z vso odločnostjo uprli ameriški konzul.

Jasno je, da se Čangsolin nikdar ne bi upal stopiti v odkrit konflikt z Rusijo, če ne bi bil zagotovljen japonske pomoči. Vse kaže na to, da dela Čangsolin naravnost po naročilu japonske. Ko je njegov sin odpadel od njega in ko je bil Mukden, prestolnica Čangsolina, pred padcem, tedaj so Japonci najprej pustili Čangsolina par dni capljati v negotovosti, predno so japonske čete nastopile zanj. Tedaj je pač moral Čangsolin japonsko pomoč plačati in se zavezati Japoncem, da ji bo storil gotove usluge. Katere so bile te usluge, se ne ve, vse pa kaže, da jih pričenja sedanji konflikt s sovjeti odkrivati.

Čičerinov ultimatum je seveda opogumil vse Čangsolinove nasprotnike in zdi se, da je tudi pekinška vlada zelo zadovoljna, če je bodo ruske čete rešile pred premorom, če skoraj ruvereni gospodari Mandžurije. Čete generala Fenga, intimnega prijatelja Rusov, so že začele korakati proti Mandžuriji, dočim pa je general Vupeifu stopil na Čangsolinovo stran. Najbrže je vplivalo japonsko ali angleško zlato.

Državljanstva vojska je na Kitajskem zo-

let otvorjena. Temembna pa postane vsled vloge, ki jo igrajo v njej evropske velesile ter Japonska in Amerika.

Grupacija postaja jasna. Na eni strani nacionalna Kitajska, general Feng, sovjetska Rusija, na drugi strani Čangsolin, Vupeifu in reakcionarna Kitajska ter Japonci. Za kulisami pa podpira Amerika sovjetce, Anglija pa Japonce. Kot odgovor na to pa propagira nacionalna Kitajska vedno ostrejši boj kot angleškega in japonskega blaga. Amerika pa dela dobiček.

Kako se bodo dogodki razvili, ni trenutno mogoče reči, toda verjetno je, da stojimo pred dalekosežnimi dogodki, ki morejo popolnoma izpremeniti karto Daljnega vzhoda.

Rusija ne more od svojih zahtev odstopiti, ker je zanjo Kitajska vzhodna železnica odločilne važnosti. Ne samo zato, ker je ta proga zgrajena z ruskim denarjem in rusko delavno silo, temveč predvsem zato, ker je ta proga edina dobra vaza Rusije z Vladivostokom. Amurska železnica je silno trpela od vojne in ni vedno uporabljiva. Poleg tega je zveza z Vladivostokom po Amurski železnici daljša. Poleg tega je vse to ozemlje ob Kitajski vzhodni železnici od Rusov kolonizirano, vse te stavbe in kolonije pa propadejo, če bo Čangsolin gospodar proge. Upoštevati je treba dalje, da je bilo vse ozemlje proge pred vojno pod rusko suvereniteto, da je bila tu ruska vojska ter da je veljal ruski zakon. Sovjeti so na vse te pravice resignirali, toda si izgovorili s pogodbo, ki so jo sklenili oktobra meseca leta 1924 s pekinško vlado, toliko pravi, da so bili vitalni ruski interesi zavarovani.

Čangsolinov nastop te interese ogroža in zato sovjeti ne bodo mogli odstopiti od svojih zahtev.

Če prične Japonska odkrito podpirati Čangsolina, potem pride lahko tudi do vojne med sovjetsko Rusijo in Japonsko. V zvezi s tem pa more priti tudi do konflikta med Japonsko in Ameriko, ki ne more pustiti, da postane Japonska z osvojitvijo Mandžurije, ki je dvakrat in pol tako velika ko predvojna Avstro-Ogrska, gospodar na Daljnem vzhodu. V tem slučaju bi morala tudi Kitajska slepo izvrševati japonske zahteve.

Mandžurski konflikt odpira torej možnosti nedoglednih posledic. In nad vse mogoče je, da bo rastoče rusko-angleško nasprotje dobejavano na mandžurskih poljanah.

Mogoče pa je tudi, da povzroči vojna med Japonsko in Ameriko, ki ne more pustiti, da sovjetski držav. V tem slučaju pa je mogoče govoriti o probujenju Kitajske, ki bi za Anglijo bilo dvakrat opasno, ker bi se izvršilo pod vodstvom brezobzirnih komunističnih agitatorjev, ki vedo, kako je treba v Aziji postopati.

Vse te nedogledne posledice, ki bi mogle v slučaju rusko-japonske vojne nastati, pa upravičujejo upanje, da bo vojna vendarle preprečena in mir ohranjen.

Kariera generala Čang-Tso-Lina.

Čang-Tso-Lin je bil svinjski pastir. Hrepenel pa je po čem višem in povzpел se je kasoma do gostilničarja. Provostren lokal pač njegova gostilna ni bila: znana je bila kot shajališče notoričnih roparjev. Tako je postal Čang sam ropar. Dokazal je, da ima talent za to poklic in kmalu je avanziral za poglavarja tolpe. Od roparja do vojaka pa je na Kitajskem samo en korak. Poglavar postane oficir.

Čang-Tso-Lin pa je imel še prav posebno srečo. Izbruhnila je rusko-japonska vojna, ki mu je nudila priliko, da si je pridobil na

strani Japoncev s svojo tolpo veliko slavo. Po vojni so ga sprejeli na podlagi sijajnih japonskih spričeval prav radi v kitajsko armado.

Tudi v domači vojski se je odlikoval s prav posebnim pogumom, in ko je prišla leta 1911 revolucija, je bil Čang že slaven general, ki so ga napravili upravičeno za tučna bogate province Mandžurije. S tem pa se ni dosegel viška svoje moči. Spravil je še več drugih province pod svoj vpliv. Prišel je tako daleč, da je vladal praktično nad vso Kitajsko. Mogoče bi bil postal celo

predsednik republike, da ni bila preteklost

bivsega roparja vendarle nekoliko ženatna. Leta 1922 je imel nekoliko smole. Wu-rei-Fu ga je premagal v vojni, ki je med tučini pac neizogibna. Končno pa je vendarle še dobro odzleal. Predsednik republike ga je odstavil. Toda Čang je odgovoril s tem, da je proglasil Mandžurijo za neodvisno. Irtim je izkoristil svoje stare prijateljske zveze z Japonci. Japonci so jih pa tudi izkoristili. Reklo se je, da je bil orodje Japoncev. Fakično si ni mogla želeli Japonska nobenega pripravejšega moža v tej za japonsko politiko tako važni provinci.

Čang bi bil sedaj svojo moč lahko v miru užival. Pa se je prevzel. Razširil je svoje ozemlje proti jugu. Bili so časi, ko je segalo njegovo ozemlje od sibirske meje do Sang-taja. Razpolagal je z armado 300.000 mož. Toda fronta je bilo predolga in za konkurenco preveč vznemirljiva. Napadli so ga na najbolj eksponiranih točkah in izgubil je oblast nad Pekingom. Istočasno so se masčevan preveliki napor, ki jih je hotela njegova ambicioznost od ljudstva. Prebivalstva Mandžurije se je polastila nezadovoljnost. 80% budžeta je požrla vojska. Za šole, ki jih imaje na Kitajskem, kot znano, v veliki časti, ni ostalo skoraj nič. Čang je poslabšal valuto, vsled česar so trpeli ljudje veliko škodo. Kljub mizernim gospodarskim prilikam se ni ustrašil Čang nobenih izdatkov za svojo armado. V sedanji vojni je uporabljal že srednjo artiljerijo iz lastnih tovarn.

Sedaj pa par besed o mladem Čangu. Bil je najstarejši in najbolj ljubljani sin svojega očeta, ki mu je privoščil vse, kar je moral pogrešati on sam v mladosti. Mladi Čang je dobičina in ni nikakor neumen, samo nekoliko preveč prestolonaslednik je in sin bogatega očeta. Ima angleško vzgojo. Razen v svojem dobroobljudenem harem su počuti najboljše v evropskih družbi. On je član mednarodnega kluba v Mukdenu. V ta klub zahaja vsak dan. Toda nikdar ne pride sam, temveč vedno v spremstvu svojega najintimnejšega prijatelja Kvo-Sung-Lina, generala svojega očeta. Stari Čang tega generala pravzaprav ni maral. Toda udal se je. Izročil je generalu Kvo-u svoje najboljše čete ter ga poslal na neko ekspedicijo v srednjo Kitajsko in tako je razpolagal Kvo s Čangovim najmodernejšim vojnim materialom in z vsemi letali.

Kot strela z jasnega neba je prišla meseca novembra v Mukden vest, da se je Kvo z zapupano mu armado obrnil zoper Čanga samega ter zahteval, da odstopi. Take stvari niso na Kitajskem nič posebnega. Kaj takega se zgodi tam večkrat. Pravijo, da je prišlo radi tega med starim in mladim Čangom do ostrega nastopa. Stari Čang se je baje pri tem nekoliko premalo moderiral. Pozneje mu je bilo žal. Stvar je končala s tem, da je bil poslan mladi gospod kot generalissimus na fronto. Medtem je bil odvisen ves razvoj od Japoncev. Ti pa so pustili Čanga sprva nekaj časa v mučni negotovosti. Že se je zdelo, da so ga pustili na cedilu. Pa ni bilo tako. Bog zna koliko jim je moral plačati Čang zato v politični valuti?

Čang-Tso-Lin je premagal svojega generala rožala. Da pa smo vse to povedali, se ni zgodilo toliko radi aktualnosti, kot z ozirom na to, da so te stvari krasna ilustracija notranje kitajske politike.

Politične vesti.

— Položaj postaja vedno bolj napet. Prihod Ace Stanojevića v Beograd je vsemu svetu dokazal, da v radikalnem klubu ni vse v redu. Vzrok nezadovoljstva je Nikola Pašić, ki zahteva, da v vsaki stvari sam odloči, ki pa vsled bolezni ne more vladnih poslov izvrševati. Vsled tega vse delo zastaja in naravno, da se vsled tega nezadovoljstvo veča. Vse to je že postalo tako znano, da so o stvari pričeli pisati tudi že radikalni listi. Tako piše »Vreme«, da prideta kot Pašićeva naslednika v pošte Nintić in Marko Trifković. Na drugi strani pa se to zanika. Gotovo je to, da ima še vedno situacijo v roki Nikola Pašić in da ne pridemo še kmalu do rešitve, ker je staro pravilo Nikole Pašića, da mora čas pomagati njegovi taktiki do zmage. Da bi se pa kdo iz radikalne stranke javno uprl Pašiću, pa za enkrat še ni misliti.

— »Vreme« o odnosih v vladni koaliciji. Pod naslovom »Nepotrebni izpadi« piše »Vreme« o odnosih med radikali in radičevci. V načelnih vprašanjih, pravi »Vreme«, ni bilo nobenih nesoglasij in je v tem oziru dokumentirala koalicija naravnost nevernetno homogenost. Pač pa je bilo več incidentov, ki so bili posledica samo Radičeve impulzivnosti in njegovega temperamenta. Njegov ultimativni nastop v vprašanju brodarškega sindikata, njegovi napadi na finančnega in notranjega ministra so bili izpadi, ki bi mogli postati usodepolni za sedanjo koalicijo. Nastane vprašanje, če so ti izpadi samo posledica Radičeve impulzivnosti ali pa dokaz nelojalnosti. »Times« piše, da so ti izpadi samo dokaz Radičeve nepreračunljivosti in v tem slučaju bodo vsi ti izpadi gladko likvidirani, kakor da jih sploh ne bi bilo. Če jih pa ni smatrati kot »inealcubles«, potem posledice ne morejo izostati. V vsakem slučaju pa bi bilo dobro, če bi Radić s temi izgredi prenehal, ker ne uvidevamo, zakaj bi bil Radić sebi slabši prijatelj, kakor so mu razmere in drugi ljudje.

— Samouprava o položaju. V uvodniku razpravlja »Samouprava« o sedanji vladni koaliciji ter njenih nasprotjih. Med drugim pravi »Samouprava«: Če bi bila na obzoru kakšna možnost za boljšo kombinacijo, če bi se pri onih, ki delujejo na padu vlade, morala konstatirati sočasnost v političnem razmišljanju, če bi imeli njih namere in težnje kolikor toliko zastopano ustvarljivost in če bi dejala kakšnakoli imetva za bodočnost, potem bi se to razdalno delo že dalo razumeti. — Toda nič od vsega tega! Z razbitim sedanjo koalicijo bi se vrnil v politični kaos, v nemožnost, da se stori ne-

kaj dobrega za narod. Obnovila se bodo stara kronična notranja nasprotja in streljaji, paralizirana bi bila sila naroda, sila udarcev bi bil zadan ugledu države v zunanjem svetu in prišli bi do gospodarskih neprilic. Prišli bi v obupen položaj, ko ne bi nihče znal, kaj se hoče in česa se neče. ... Zato pravi »Samouprava« z vso odločnostjo, da je treba sedanjo kombinacijo ohraniti, ker zadosti je bilo brezplodnega prerakanja in sterilne notranjopolitične borbe.

— Nameravan atentat na St. Radića. Iz Novoga Sada poročajo, da je bil na ministra Stefana Radića o priliki njegovega potovanja v Subotico nameravan atentat. Poskušen atentat pa je imel le bolj demonstrativen značaj. Ko je namreč vlak, s katerim se je peljal Stefan Radić v Subotico, ob 20.40 zapustil postajo v Novem Sadu, so neznane osebe iz mraka začele metati kamenje v vlak. Kamenje pa je priletelo v službeni voz, v katerem se je ob istem času peljal na inšpekcijsko potovanje direktor novosadske železniške direkcije dr. Matić. Razbile so se samo šipe, poškodovan pa ni bil nihče. Izgleda, da so atentorji zamislili ministrov vagon s službenim vozom direktorja. Vlak se sploh ni ustavil.

— Madjarska falzifikatorska afera v tujih parlamentih. Socialistični poslanci so sklenili, da vlože v francoskem parlamentu interpelacijo zaradi madjarske falzifikatorske afele. Poslanec Blum se je že dogovoril z ministrskim predsednikom Briandom, kdaj da pride interpelacija na dnevni red. — V holandskem parlamentu se bo tudi govorilo o madjarski falzifikatorski aferi. Justični minister bo poročal o delu holandske policije in o političnem ozadju afele. — Preiskava proti Jankoviču je že tako napredovala, da se bo že 3. marca vršila razprava.

— Nadaljnja odkritja poslanca Dittmanna. V soboto je posl. Dittmann nadaljeval svoja odkritja o uporabi nemških mornarjev. Dejal je, da so vsi nemški mornarji razpravljali ponudbo za premirje kot znak bližnjega mira. Nakrat pa so se razžirile govorice, da bojevo nemški mornarški oficirji za mir prenečeti. Ta bojazem je bila tembeli verjetna, ker se je na banketu mornarških oficirjev v tem zmislu odkrito govorilo. Ko je bilo nato dano povelje, da odpluje brodogradnja proti Angliji, so kurjači pogasili stroje in preprečili a tem, da bi se izvršil napad na angleško mornarico. Admiraliteta je dala nato kurilce zapreti, moštvo pa jih je osvobodilo in tako je iz upora nastala revolucija. — Zastopniki admiralitete so s tem izvajanjem Dittmanna le slabo odnavoriali in ves odsek je bil pod vtisom njegovih besedi in prepričan, da se je izvršil justični umor. Preiskava se bo sedaj nadaljevala.

— Zahteve angleških delavcev. Na javni seji premoškovne komisije je predložil profesor londonske univerze Tawney predlog o reorganizaciji angleške industrije. Po tem predlogu bi se vsa industrija centralizirala in osnovala posebne komisije iz konzumentov, producentov, gospodarskih strokovnjakov in premoškovne izvozne komisije in vse te komisije naj bi kontrolirale delo industrije. Na ta način bi se doseela socializacija industrije, obenem pa omejila birokracija na minimum. Nečrt profesorja Tawneya so odobrile delavske strokovne organizacije, delavska stranka in poslanski delavski klub.

Beleške.

Volitve v delavsko zbornico.

Dva prijatelja se pogovarjata o volitvah v delavsko zbornico. Pa prvi prvi:

»Kdo bo zmagal pri volitvah?«

»Tega ne vem. Vem pa, kdo bo propadel.«

»No, kdo?«

»Neodvisna delavska lista.«

»Zakaj?«

»Zato, ker ji je napisal priporočilo — dr. Zerjav.«

MADJARSKA.

Tujec vpraša Budimpeščanec: »Zakaj pa nosite na obleki številko enoc?« Budimpeščanec: »Ker govore, da bo vsak drugi aretiran.«

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

D r a a m a.

Začetek ob 20. uri zvečer.

26. januarja, torek. Zaprt.

27. januarja, sreda. Zaprt.

28. januarja, četrtek. Henrik IV. Red A.

29. januarja, petek. Druga mladost. Red B.

30. januarja, sobota. Naša kri, premijera.

31. januarja, nedelja. Ob 20. uri zvečer Obrt gospe Warrenove, ljudska predstava po znižanih cenah.

Izven.

Opera.

Začetek ob pol. 20. uri zvečer.

26. januarja, torek. Sree iz leta .Poziv na ples, Capriccio espagnole. Red F.

27. januarja, sreda. Zvedave ženske. Red D.

28. januarja, četrtek. Vojaška predstava. — Izven.

29. januarja, petek. Aida. Red C.

30. januarja, sobota. Zaprt.

Gostovanje ljubljanske drame v Celju, naznanjeno za prihodnjo sredo, je preloženo na začetek februarja. V sredo, dne 27. t. m. ostane ljubljansko dramsko gledališče zaprt.

DELAVSKA AKADEMIJA.

Delavska akademija je 21. t. m. priredila v »Mestnem domu« recitacijski večer z odlomki iz Aškercia, Zupančiča, Cankarja, Seliskarja, Klopčiča in Molka. Večer je otvoril fil. Kočvar, ki je v uvodu s kratkimi besedami karakteriziral vsakera teh pesnikov, recitali pa so Bitežnik, Klinčeva, Gabrijelčičeva in Ciril Debevec. Vse točke so bile dovršeno naštudirane, zlasti pa je bilo efektno recitiranje Debeveca. Navzočih je bilo okoli 150 oseb, ki niso štedile za aplavzom.

Dnevne vesti.

KAJ SE PRIPRAVLJA?

Za časa cesarja Viljema II. je igral v političnem življenju nemškega cesarstva jako važno vlogo šef cesarskega kabineta von Lucanusa. Nemirni duh Viljem je hotel vedno nekaj novega in to cesarjevo razpoloženje so vsipni dvorski in politični krogi znali spretno izrabljati v svoje namene. Za dvorskimi kulisami se je pletlo vedno nebroj več ali manj umazanih političnih intrig, kadar pa je kakera dozorela, je doletela šefa kabineta prijetna dolžnost, da jo izvrši. Zato je bil mar Lucanus strah in trepet vseh nemških kancelerjev in vlad, če se je pojavil v parlamentu. Tudi v drugih državah, naše ne izjemo, imajo svoje von Lucanuse, ki nosijo različne naslove, igrati pa morajo vsi iste vloge. Kedar je intriga končana, jo mora vedno von Lucanus izvesti do kraja. Kakor pa je von Lucanus večen, je večna tudi intriga. Ali je von Lucanus večen, ker je večna intriga, ali pa obratno, je vseeno. Taka večna intriga so bili za časa von Lucanusa »die vaterlandlosen Gesellen«, kakor je Viljem II. nazval socialne demokrate, danes pa so na njihovo mesto stopili komunisti. Dogodki zadnjih let kažejo, da so komunisti in komunistična nevarnost izvršno sredstvo za intrige in dosedanja praksa »komunistično nevarnostjo« ne dokazuje toliko, da komunistična nevarnost res obstoji, vselej pa kaže, da se za bregom nekaj pripravlja. Gospod Lucanus se vtegne kmalu zopet pojaviti, kajti intriga je večna, samo intrigant se menja.

— Kako se reducira. V proračunu notranjega ministrstva je bilo črtanih pomotoma okrog 12 efektivno zasedenih mest pri pokrajinskih vladah. Kje se je pomota dogodila, ni naš namen preiskavati, pač pa pozivljamo naše zastopnike, da stvar popravijo. Gre skoro izključno za nižja mesta.

— Odbor za narodno priznanje zaslužnim za domovino. Minister ver je podpisal naredbo o vzpostavljenju stalnega odbora za izvrševanje zakona o narodnem priznanju zaslužnim za domovino. Zastopali bodo v odboru: Vlado divizijski general Dušan Stepanović, ministrstvo javnih del načelnik Petar Popović, vojni ministerstvo general Gjurgje Lazvić, prosvetno ministrstvo univ. prof. Vladimir Letković, ministrstvo ver. nač. Janjić. Sekretar je šef kabineta ministrstva ver. Mihajlo Mačetić, blaginjak referent Branko Popović.

— Obisk holandskega poslanika v Beogradu. Holandski poslanik za Jugoslavijo Schiller de Persun, ki rezidira stalno v Atenah, se mudi te dni v Beogradu. Njegovo bivanje v naši prestolici je v zvezi z ureditvijo nekih finančnih vprašanj med našo državo in Holandsko.

— Ukinjenje šumskih uprav. V ministrstvu za šume in rude se dela na to, da se ukine gotovo število šumskih uprav, da se zniža tako budžet. Razven tega se izvede v večjih šumskih upravah redukcija uradništva.

— Nove ponudbe komunalnega posojila za Beograd. Kot poročajo, je dobila beogradska mestna občina v zadnjem času iz Londona tri nove ponudbe komunalnega posojila. Mestna občina je poverila zadevo Narodni banki.

— Podržavljenje poštinih uradov na Hrvatskem. Takoj po sprejetju budžeta se prične obravnavati v narodni skupščini vprašanje o podržavljenju poštinih uradov na Hrvatskem. Podržavljeni bodo najprej največji poštini uradi in sicer po vrsti: Korenica, Valpovo, Slunj, Pitomača, Pleternica, Pregrada, Čabar, Novi Marof in Kloštar.

— Zračni promet Beograd-Podgorica. Aeroklub Beograd namerava otvoriti tekmo letošnjega poletja zračni promet med mestom Beogradom, Kosovim poljem in Podgorico. Udobno urejeni aeroplan bo rabil za vožnjo iz Beograda v Podgorico 1 uro 45 minut. Letala so absolutno sigurna. Imajo po tri motorje in kapaciteto za prevoz 12 pasažirjev in par sto kg prtljage. Iz Podgorice bo vodila proga v Split, pa tudi v Boko Kotorsko in Dubrovnik.

— Pravoslavni episkopat se preloži v najkrajšem času iz Zadra v Šibenik, kjer se sežida v ta namen novo poslopje.

— »Belgrader Zeitung« je zopet izšla, toda začel jo samo kot tednik.

— Beogradska mestna občina in brodarški sindikat. Te dni se bavi beogradska javnost z zanimivim sporom, ki je nastal med mestno občino in brodarškim sindikatom, ki je bil, kot znano, nedavno razpuščen. Pred par dnevi je zaplenila mestna občina dva državna parnika. Občina je zahtevala namreč od sindikata, »oziroma sedaj od države« 5½ milijonov dinarjev kot takso za uporabo obrežja. Dolžnik pa zastopa, stališče, da je teren državna last ter nima vsled tega mestna občina nobene pravice do kakšne odškodnine. Javnost čaka z velikim zanimanjem na končni izid nenavadnega pravnega spora, pri katerem je zarubilo mesto državo.

— Država kot dolžnik. »Belgrader Zeitung« piše: Zalibog ni raca, temveč resnica. Finančno ministrstvo je abominiralo za nekatere svoje urade »Belgrader Zeitung«. Zato je bilo treba akta, ki ga je podpisal minister sam. Finančno ministrstvo pa ni idealen abonent. Naročnino plačuje v nazaj. Sedaj pa čuje, kako! Koncem meseca smo poslali vljuden opomin. Odgovorili so nam, da stvar ni tako enostavna, češ, kdo jamči zato, da je bil list abonentom res poslan. Zato naj predložimo potrdilo poštne urada. — Razven tega moramo predložiti tudi vse številke preteklega meseca, da se ministrstvo prepriča, da je list res izhajal. S težavo smo potrdilo dobili. Med tem je preteklo 14 dni. Mislimo, da se nam bo naročnina sedaj izplačala. Toda zmotili smo se. Zahtevali so, da predložimo potrdilo o prejemu denarja. Potrdilo mora biti kolkovano z 2½ odstotno takso. Prinesli smo kolkovano potrdilo, toda denarja zopet nismo dobili. Referent je bil odsoten za tri dni. Četrti in peti dan je imel šef krstno slavo, torej zopet ni bilo nič. Ko se je vrnil v

urad, se je izkazalo, da je treba plačati še dva odstotna prometen davek. Treba je bilo torej napisati zopet novo potrdilo ter je poslati preko referenta šefa kontrole. Par dni pozneje je bil akt rešen. Sedaj je treba samo še čakati, da bo znesek nakazan pri Narodni banki. Prihodnji mesec se nam mogoče res izplača. Tako plačuje finančno ministrstvo. Bog obvaruj vsak list takih abonentov.

— Novo polje dela OUZD. Okrožni urad v Ljubljani hoče delovati tudi na polju preventivnega varovanja zdravja svojih članov ter obuditi v delavstvu zanimanje za socialno-zdravstvena vprašanja, obenem pa v njem poglabiti zaupanje do urada in razumevanje za njegove naloge. Zato se je odločil, da organizira dogovorno in sodelovanjem državnega higijenskega zavoda v Ljubljani po vseh večjih industrijskih krajih v Sloveniji, predavanja o higijeni in socialnem varovanju. Predavanja imajo namen predložiti članom, kako škodljivo in katastrofalno lahko vpliva neupoštevanje higijene na človeka.

Za to hoče OUZD s takimi predavanji seznaniti svoje člane in njih svoje s prenašalci raznih nalezljivih bolezni in jim dati nasvete, kako se lahko čuvajo pred boleznimi ter kako čuvajo svoje največje dobro — zdravje. Prvo tako predavanje se je vršilo v nedeljo dne 24. t. m. v restavraciji kemične tovarne v Hrastniku pri številni udeležbi. Vsi navzoči so z zanimanjem sledili predavanju zdravnika g. dr. Pirca o važnosti higijene za ohranitev zdravja in o škodljivem vplivu nehygieničnega življenja. Predavanje je spremljal poučen in zelo zanimiv film, ki je razkazoval, kako mora družina živeti, da je srečna in zdrava, in kako ne sme živeti, da v družini ne razsajajo najrazličnejše bolezni. zelo zanimiv je bil tudi film o življenju muhe in njenem prenašanju bacilov raznih bolezni na človeka. Zaupnik delavstva se je zahvalil za skoro dveurno predavanje in je izrazil željo, naj bi se taka predavanja pogostje vršila, ker bo udeležba drugič še lepša. Predavanje je tudi priporočljivo za matere in gospodinje, ker morejo iz njega črpati zelo dobre nauke. Vsi večji delodajalci in strokovne organizacije, ki bi želele, da se vrše v njih področju taka predavanja, naj sporoče to OUZD v Ljubljani z navedbo približnega števila udeležencev, ki bi prišli v pošto, in časa ter kraja predavanja. Okrožni urad pričakuje, da ga bodo v njegovem stremljenju podpirali vsi činitelji in zlasti delodajalci s tem, da dajo za predavanja primerne prostore brezplačno na razpolago. To pričakuje OUZD posebno od večjih industrijskih podjetij, ker je tudi v njih lastnem interesu, da se z upoštevanjem higijene, škodljivosti pijančevanja itd. obvaruje delovno moč predvsem strokovno kvalificiranega delavstva.

— Retorzijska mera čehoslovaške vlade. Čehoslovaška vlada je napovedala nedavno protimere zoper avstrijski zakon o zaščiti domačih delavcev. Kot poročajo iz Iglave, so prišle te dni čehoslovaške oblasti napovedane protimere izvajati. V Iglavi je bilo namreč prepovedano šestim avstrijskim državljanom — članom tamkajšnje gledališče — izvrševanje njihovega poklica.

— Iz statistike mesta Trsta. Koncem lanskega leta je imel Trst 238.655 prebivalcev proti 247.088 dne 30. junija istega leta. Leta 1910 so našli na tržaškem mestnem ozemlju 227.652 žl. Koncem lanskega leta je bilo v Trstu skoro 15.000 več žensk kot moških. Živila so približno petkrat dražja kot leta 1914. Število nezakonskih otrok narašča. Matere v starosti 15 do 20 let so rodile v zadnjem četrtletju leta 1925 56 otrok, od teh je bilo 29 nezakonskih. Tekom istega časa je bilo izvršenih v Trstu 29 samomorov, to je več kot v vsakem drugem italijanskem mestu. Tujski promet je bil v preteklem letu precej večji kot prej. V prvih devetih mesecih so registrirali hoteli 46.180 tujcev. Statistika povdarja, da prihaja v Trst posebno veliko število Jugoslovenov.

— 2.0 tisoč brezposelnih v Berlinu. Število brezposelnih v Berlinu je naraslo zadnji teden za 21.000 oseb. Celokupno število registriranih brezposelnih v Berlinu znaša trenutno 210.000 oseb. Od teh je 148.000 moških in 72.000 žensk. V industrijskih podjetjih odpustajo še vedno službenice. Upa, da bo koncem zime brezposelnost v Berlinu močno padla, ker se prične takrat stavbna sezona.

— Varčni obiskovalci plesov. Pri letošnjih plesnih prireditvah na Dunaju so se ugovarile za današnje gospodarske razmere značilne stvari. Dunajčani so slejkoprej anražirani ne plešali in zabaveželjni ljudje, prireditve so izredno dobro obiskane. Toda finančni uspeh je minimalen. Tako na primer so znašali dohodki neke prireditve, ki jo je udeležilo nad 600 oseb, 8 milijonov Ka, torej odpade na osebo 13 tisoč Ka, kar je gotovo bagatela.

— Iz državne službe. Za vladne tajnike v 7. skupini so imenovani sledeči vladni komisari: Adolf Modic pri velikem županu ljubljanske oblasti, Matija Malešič pri velikem županu mariborske oblasti, Anton Krajšek v Novem mestu, Dominik Dereani v Kočevju, Ivan Bavdek v Kranju, dr. Ivan Bratina v Ptuj, dr. Milnar-Cigala v Ljutomeru, Rafael Mahnič v Konjicah, Ivan Foršesin v Ptuj in Ivan Aničić v Kastvu. Vsi ostanejo na dosedanjih službenih mestih.

— Promocija. Za doktorja prava bil promoviran na dunajski univerzi absolvirani mediciner Drago Mušič iz Kovata mesta.

— Veliko eksplozijsko katastrofo v Berlinu, o kateri smo že opetovano poročali, je povzročil, kot se je sedaj ugotovilo, sverlini plin. Berlinski magistrat je izjavil, da prevzame stroške pogreba vseh desetih žrtev ter da plača tudi zdravniške stroške za ostale ponesrečence.

— Na cesti se je zadušil. Te dni se je priptel na Dunaju nenavaden slučaj zastrupljenja s plinom. Sredi ceste so našli vrtnarski

voz, ki je stal že več ur na istem mestu. Policijski se je zdel stvar sumljiva, zato je voz preiskala. V vozu je našla vrtnarskega pomočnika Leopolda Schreiberja mrtvega. Voz je bil kurjen z lesnim ogljem, ker je vozil cvetlice, ki bi ne bile prenesle hudega mraza. Vrtnarski pomočnik je čakal na svojo mater. Ker ga je zeblo, je zlezal v voz, kjer je zaspal ter se zadušil.

— Maffia v Italiji. »Giornale d' Italia« poroča iz Palerma, da je bila aretirana na Siciliji roparska tolpa, ki ima na vesti veliko število umorov.

— Ameriški »Jack, razparalec trebuha«. Med prebivalstvom Toleda, v državi Ohio, širi že dalje časa strah in grozo tajinstven individij, ki je poškodoval na zverinski način že več žensk. Njegovo zadnjo žrtev so našli te dni mrtvo pred hišo, v kateri je stanovala. Policija nima o »Jacku, razparalcu trebuha« doslej še niti najmanjšega sledu.

— Proces zoper Matteotijeve morilce. Rimski listi poročajo, da se prične začetkom meseca marca proces zoper Matteotijeve morilce. Duinija bo zagovarjal Farinacci.

— Boj med Srbi in Arnavti. Iz Prištine poročajo: V selu Hrtici je prišlo te dni do krvavega boja med Srbi in Arnavti. Kot orožje so služile sekire in noži. Povod je dal prepri radi občinskega gozda. Tako Arnavti kot Srbi reklamirajo gozd kot njihovo last. Boj je trajal toliko časa, dokler ni bil en Arnavt ubit in več oseb na obeh straneh težje ali lažje poškodovanih.

9 februarja 1926

Union.

Veliki

tehniški ples

pod osebnim pokr. Nj. Vel. kralj ALEKSANDRA, Udruženja inženjerjev in arhitektov in častnega damskegaomiteja.

— Velika goljufija. Pred par dnevi je poslala neka manjša zagrebška banka neki tamkajšnji velebanki dolarski ček ter si dala vkaziti protivrednost 250.000 dinarjev. Par dni pozneje se je pojavil pri velebanki neki mož z nakazilom male banke na izplačilo v dobro vpisane svote. Velebanka je svoto izplačala ter obvestila o tem malo banko. Izkazalo se je, da je bilo nakazilo falzificirano. Veleleparja še niso izsledili.

— Poizkušeno vtihotapljenje čehoslovaških kron v Avstrijo. Na neki čehoslovaški omejni postaji so aretirali te dni v brzovlaku Praga—Dunaj odvetniškega kandidata Frieda iz Kremzira, ki je skušal vtihotapiti v Avstrijo 900.000 Kč. Fried je prosil preje sprevoznika, da bi mu shranil denar radi revizije. Sprevoznik je odklonil ter tihotapca ovadil.

— Stavka newyorskega krvnika. Newyorški krvnik John Hulbert stavka, ker je bila njegova zahteva, da bi se mu zvišala plača, odbita. Vsled tega čaka šest na smrt obsojenih morilcev na justifikacijo. Hulbert je dobival doslej 150 dolarjev za vsako usmrtenje, trdi pa, da s tem ne more izhajati. Ravnatelj jetnišnice je po pogodbi zavezan, da izvrši v slučaju, da nima na razpolago sposobnega krvnika, usmrtenje sam. Ker je sedanjí ravnatelj Lewis Lawes nasprotnik smrtne kazni, je prišel vsled stavke v neprijeten položaj. Ker pa predpisujejo ameriški zakoni, da se morajo izvršiti usmrtenja tekom gotovega termina, bo ravnatelj jetnišnice pač prisiljen, da izvrši eksekucije v kratkem sam, ali pa bo moral iti v pokol, če ne bo krvnik dotle prenehal štrajkati.

— Pat in Patachon pred sodiščem. Ne gre mogoče za naslov novega filma, ki ga igra priljubljena vagabunda. Topot gre za resno stvar, kajti Pat in Patachon, ki nastopata trenutno na Dunaju, bosta stala te dni pred tamkajšnjim trgovskim sodiščem. To je prišlo pa takole: Filmska komika sta nastopala v svojih ulogah v različnih državah pod različnimi imeni. V Franciji in v Nemčiji sta postala popularna kot Pat in Patachon. Berlinški podjetnik Stark trdi sedaj, da je iznašel na imenima ter da ima glede teh filmov za Nemčijo in Avstrijo monopol. Dunajski trdnja Huvo Engel, r. z. z. o. z., torej nima pravice izdelavati in prodajati filmov s Pat in Patachonom. Komikom je treba dati v Avstriji drugo ime, ali pa mora participirati gospod Stark pri dobičku. Potem nima ničesar zoper Pat in Patachona. K obravnavi sta povabljena kot priči tudi Pat in Patachon.

— Kje se papirje največ porteria? Na Norveškem je prepovedano sicer žranje, vino pa ne. Te dni objavlja neki porterski strokovni list statistiko o izvozu porteria v razne evropske države. Po tej statistiki se je zmanjšal izvoz v Anglijo v prvih mesecih leta 1925 na 287.402 hl napram 392.146 hl v istem času leta 1924. V prvih devetih mesecih leta 1925 je bilo izvoženih na Norveško 50.233 hl napram 48.348 hl v letu 1924. Za Francijo so navedene številke 39.705 hl in

4844 hl. Pri tem je upoštevati, da je bila leta 1924 med Francijo in Portugalsko carinska vojna. Za Belgijo so navedene številke 9227 in 19.850, za Dansko 3950 in 11.605, za Švedsko 4365 in 5471, za Nemčijo pa 16.314 in 28.839. Iz te statistike je razvidno, da se je konsum porteria v vsej Evropi — razven na Angleškem — znatno zvišal in da je bilo importiranega tega vina na Norveško v istem času 12 krat toliko kot na Švedsko, dasi črna Norveška samo polovico toliko prebivalcev. Dalje sledi iz statistike, da je bilo importirano na Norveško trikrat toliko vina kot v Nemčijo. Norveška koraka torej kar se tiče konsumna vina, na čelu vseh drugih držav. S tem se odločujejo za sušo glede žganja.

— Turška princesinja imojteljica prodajalne kozmetičnih predmetov. Iz Budimpešte poročajo: Ločena soproga turškega princea Abd el Kadir-a, sina bivšega turškega sultana, gospa Medžije Mustafa je otvorila v Petšijevi ulici prodajalno kozmetičnih sredstev.

— Iz ječe pobegnil preoblečen v generala. Te dni je bil aretiran v San Francisku svedrovec Harry Elrot. Ko so mu preiskavali kosmato vest, je povedal, med drugim romantično-doživljaj. Pot prostak v Newyorku je zagrešil zločin zoper disciplino. Zato so ga vrgli v ječo na otoku Islandu. V kratkem času si je znal pridobiti zaupanje komandanta, generala Summeralla ter postaj njegov sluga. To zaupanje je na premeten način izkoristil. Nekega dne, ko je sedel general pri večerji, se je preoblekel v njegovo uniformo. Kot general se je podal na obrežje, kjer je pozval službuočega mornarja, da ga prepelje na celino. Med vožnjo je čital na videz pazljivo časopis ter ga držal tik pred nosom. Ko se je izkrcal na nasprotnem obrežju je sedel na vlak. Od tedaj ga niso več videli, in da si je izbral kak drug poklic, mesto »svedrovskega«, bi se ne bil brigal iz umevnih razlogov nihče več zanj.

— Samomor iz ljubezni. V Valpovem se je obesil te dni kmet Nikola Stanić. Mož se je pred par leti oženil ter nastanil pri stariših svoje žene. Ker so bili prepripi na dnevnem redu, je pustil končno svojo mlado ženo pri njenih stariših, sam pa se je preselil drugam. Pred par dnevi se je skesno vrnil. Ker je prišlo že drugi dan zopet do spora, je izvršil Stanić samomor.

— Usmiljenim sreem! 100% invalid se obrača v skrajni sili na usmiljena srca s prošnjo za pomoč. Je bolan, brez dela in zaslužka, pri tem pa oče šestih mladoletnih otrok, od katerih je enega povozil avtomobil ter ga težko poškodoval. Pokojnine ima 446 dinarjev. Da s temi dohodki ne more preživljati sebe in svoje družine, je umevno. Prosilec sprejme hvaležno vsakršno darilo ali podporo, ki nai se blagovoli poslati na upravo lista pod »Nujna pomoč«.

Ljubljana

1— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Odslej se vrše skupne vaje in sicer za ves ženski zbor vsak torek in četrtek ob četrti na sedem, za ves moški zbor vsako sredo in petek ob četrti na sedem. — Odbor.

1— Pravljice za deco. — »Atena« priredi v sredo dne 27. t. l. ob 5. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma četrti večer pravljice. Pripovedovala bo naša znana umetnica ga Šaričeva, ki se je drage volje odzvala povabilu »Atener«. Nadaljno sodelovanje sta obljubila tudi gđe Manica Komanova, pisateljica, in naš priljubljeni igralec gospod Lipah.

1— »Udruženje Prometnikov« sklicuje za dan 2. februarja ob 15. uri v salonu restavracije »Miklič« nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani svoj 2 redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vsakemu službe prostemu tovarišu budi udeležba dolžnost. — Odbor.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
Dne 25. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 77, bl. 79; Tobačne srečke iz leta 1888 den. 310; Zastavni listi Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210, bl. 220; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; Združene papirnice Veveč, Gorčane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 110, bl. 110; »Sešire«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 120.

Blago: Hmelovke, od 6-10 m dolge, 6 cm debele, feo nakladalna postaja bl. 550; bukova drva, suha, feo nakl. postaja den. 2150; pšenica bačka, feo vag. naklad postaja 2 vag. den. 310, bl. 310, zaklj. 310; pšenica banatska, feo vag. naklad. postaja 2 vag. den. 305, bl. 305, zaklj. 305; pšenica domača, feo vag. prekmurska postaja bl. 320; koroza, umetno sušena, feo vag. zremška postaja bl. 150; koroza, času primerno suha, feo vag. slavonska postaja 5 vag. den. 12250, bl. 12250, zaklj. 12250; koroza, času primerno suha, feo Jesenice tranz. za II. 1 vag. den. 165, bl. 165, zaklj. 165; koroza, času primerno suha, feo vag. nakladalna postaja bl. 120; koroza medjimurska, feo vag. medjimurska postaja 1 vag. den. 175, bl. 175, zaklj. 175; koroza drobna, feo vag. prekmurska postaja bl. 175; oves srbski, feo Postojna tranz. 1 vag. den. 220, bl. 220, zaklj. 220; ječmen 6667, par. Ljubljana bl. 225; ajda domača, feo vag. prekmurska postaja bl. 265; rž domača, feo vag. prekmurska postaja bl. 215; proso, ru-meno, feo vag. prekmurska postaja bl. 215; otrobi drobn. pšenični, feo vag. nakladalna postaja bl. 125; ječice, Zlatorumene, feo vag. dol. post. den. 250; la Portlandcement »Salomac« - Tour, feo vag. Solin: v jutajrečah po

50 kg bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg bl. 52.50.

BORZE.

— Zagreb, 25. jan. Devize: Newyork kabel 56.25—56.85, ček 56.153—56.753, London izplač. 274.125—276.125, Pariz 211.3—215.3, Praga 166.64—168.64, Curih 1088.65—1096.65, Milan izpl. 227.175—229.575, Bukarešta 0—24, Berlin 1341—1351, Dunaj 791.8—801.8.
— Curih, 25. jan. Beograd 9.1625, Newyork 518.125, London 25.14825, Praga 15.35, Pariz 19.35, Milan 20.905, Bukarešta 2.24, Dunaj 72.975, Sofija 3.75, Berlin 128.30, Budimpešta 0.007255.

× Trgovska pogodba s Anglijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse zainteresirane, ki stojijo v trgovskih stikih z Anglijo in njenimi kolonijami, da ji nemudoma prijavijo podrobne podatke in predloge za bodočo trgovsko pogodbo, ki se ima skleniti na dobo 10 let in katere tarifni del bo veljal po recipročnem načelu razen z Anglijo tudi za vse carinsko-autonome kolonije, teritorije, ki stoje pod angleškim protektoratom, kakor tudi za samostojne domonije.

To in ono.

RAZISKOVALEC SEVERNEGA TECAJA ANDRÉ-A SO UBILI ESKIMI.

Pred 29 leti (11. julija 1897) se je odpeljal znameniti švedski raziskovalec arktičnih pokrajin, André, z dvema tovarišema, Fränk-

lom in Strindbergom v zrakoplovu proti severnemu tecaju. V primeri z današnjimi aeroplani je bil njegov zrakoplov prava igračka. Kljub temu je bil André prepričan, da poleti z njim preko severnega tečaja v Kanado. Vesti o svojem poletu je pošiljal potom golobov-pismonos. Od četrtega dne dalje ni bilo o njem ne duha ne sluha več. Nikdo ni izvedel ničesar o usodi drznih raziskovalcev — prav do današnjega časa.

Sedaj pa se zdi, da je tajnost pojasnjena. Raziskovalec Rasmussen, ki se je mudil v polarnih krajih, poroča namreč sledeče:

Ob priliki svojega bivanja v severnih krajih se je seznanil v neki pokrajini zahodno od Hudsonovega zaliva s predsednikom tamkajšnje katoliške misije p. Turquetilom. Duhovnik mu je povedal, da je potoval leta 1900 proti severu. Prišel je do »Dubout Luke-ja«. Tam je naletel na Eskime, ki niso prišli še nikoli v dotiko z »belimi ljudmi«. Ostal je med njimi par dni, hotel proučiti njih šege in navade. Nekega večera je prišel k njemu več poglavarjev dotičnega plemena. Prolili so ga, da bi jim odgovoril na par vprašanj. Obljubil jim je, in jeli so ga izpraševati.

Najpreje so ga vprašali, če imajo ljudje v deželi, kjer je doma, šotore, ki se morejo dvigniti v zrak in letati kot ptice. Ko jim je vprašanje potrdil, so postali Eskimi zaničljivi in resni, tako, da se je zdelo, da mu hočejo prikrivati neko skrivnost. Končno je vendarle eden od njih zopet izpregovoril. Vprašal ga je, če niso ti šotori napravljeni

iz nekega čudnega, tankega krzna, ki izgleda, kot da ni od nobene živali. Ko je p. Turquetil potrdil tudi to vprašanje, so ga vprašali, če niso šotori opremljeni z »belim železom«, ki je zelo lanko. P. Turquetil je razumel takoj, da gre za aluminij, in potrdil je tudi to vprašanje, nakar so Eskimi odsli.

Nekoliko let pozneje je obiskal Turquetil omenjeno pleme zopet. Topot so bili ljudje napram njemu mnogo bolj zaupljivi. Povedali so mu, da so prišli pred leti k njim trije beli ljudje v »letečem šotoru«. Seboj so imeli tudi majanega psa. Nekaj časa so živeli med njimi, pozneje pa so jih Eskimi nekega drugega plemena ubili. To so storili zato, ker so ubili »beli ljudje« nekega severnega jelenca z nekim čudnim orožjem, iz katerega je švigal ogenj. Ubili so jelena iz razdalje, iz katere bi ga s kopjem ne bili zadeli. Iz tega so sklepali Eskimi drugega plemena, da so bili ti ljudje čarovniki. Zato so jih ubili.

P. Turquetil je srečal pozneje nekega Angleža, ki mu je isto povedal. Še pozneje pa je srečal nekega Danca, ki mu je povedal, da je videl na Makenzijski reki Eskime, ki so imeli sani pogrnjene s platnom balona. To platno je izviralo najbrže od Andréjevega balona...

GENTLEMENI VLOMILCI.

Pred par dnevi je doživelo mesto Brooklyn senzacionalno filmsko posnetje. Pred enim od najelegantnejših klubov se je vstavil eleganten avto, iz katerega je izstopilo 6 elegantno opravljenih gentlemanov. Eden od njih je postavil v primerni razdalji pred

vhodom kinoaparata. Ostalih pet je ostalo na pragu in operater je začel navijati film. Seveda se je zbrala takoj velika množica radovednecev, tudi več stražnikov je bilo takoj na licu mesta. Skrbeli so za red in za to, da izvrši operater svoje delo nemoteno. Motiv komada je bil priljubljeni motiv gentlemana vlemilca. Teda, so prišli člani kluba in vsopili v hišo. Takoj je navalilo vseh pet gentlemanov nanje. Zakričali so »roke kvišku!« ter namerili nanje z revolverji. Na to so jim odvzeli ure, dragocenosti in listnice. Gledalci so se držali za trebuhe, ko so videli prestrašene in ogorčene obraze oropanih članov kluba in njihov obupen, toda brezuspešen odpor vlomilec, ki so vdrl v notranjost hiše. Čelo stražnika kot izvedenci so hvalili režijo in igralce, kolikor so mogli. Ko je bilo posnetje končano, so vstopili umetniki in operater zopet v avtomobil ter se odpeljali. Šele, ko ni bilo od njih niti duha niti sluha, so našli stražniki člani kluba stisnjene kot sardine zaklenjeni v neki sobi. Ljudje, ki so stvar inscenirali, niso bili filmski igralci, temveč pristni člani kluba. Pravtako pristni so bili tudi vlomilci.

Za kratek čas.

GLEDALISKA ANEKDOTA.

Pisatelj Schönherr strastno rad režira, igralcem v nemalo grozo. Nekeč je nekega začetnika poučeval. Willi Thaller se vmeša v razgovor: »Gospod Schönherr, temu ne smete ničesar pokazati, ta je začetnik in bo res vse posnel.«

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Puško vrže preko hrbta, da ima boljši zalet, stopi nekaj korakov nazaj in potem naprej!

Zadrževati mora sapo, a vseeno skače kakor divja koza, kakor žoga in res posreči se mu, že je skoro zgoraj — tedaj pa se odloči pod njegovo nogo kamen, in Georg zdrči navzdol, roke in kolena mu pa krvave!

V grlu ga tišči kakor cent!

Poizkusi kratek vdih — vse okrog njega strupena borova kislina.

In on mora mora vdihati oni element, ki ga je dal Bog zemlji in z njim podaril moč življenja sploh.

Zopet zalet, še enkrat navzgor!

»Milostljivi Bog, pomagaj mi!«

In jegova molitev je uslišana, Bog je milostljiv!

Njegova roka doseže močan grm — in v naslednjem trenutku že leži zgoraj ter diha globoko čist zrak; zdi se mu, da je to največji užitek, ki ga je kdaj okusil v svojem življenju.

Teda le nekaj sekund, potem vzame s tresočimi se rokami puško; gromče zadoni strel — in zopet uživa v tem, da si predstavlja, kaj občutijo ostali pri tem signalu, že vidi, kako si sežejo v roke.

Potem se odpravi dalje. Čez deset minut zagleda

votlino. Pred njo stoji ena izmed onih rdečastih pošasti, po bradi sodeč je moškega spola, dve drugi prihajata pravkar iz votline.

Ko zagledajo tujega moža, ki jim pa ni več tako tuj, se prestrašijo, potem govore z grgrajočim glasom in si dajejo znake z rokami, videti je, da ne vedo, ali naj beže ali naj ga napadejo.

Ko pa Georg zavihti puško, katere moč so že spoznali, četudi le kot gorjačo, zbeže.

V ozadju votline pred odprtino je nakopičen velik kup kamnov. Georg jih meče proč, vedno so večji, a on, je dovolj močan, da jih odstrani.

Tako dela, kar mu prileti med razkoračene noge velik kamen. Kakor blisk se obrne in ima še toliko časa, da se izogne drugemu kamnu, ki bi ga bil gotovo ubil.

Tam ob robu gozda stoji pol tucata rdečelasih opičjih ljudi in vsak drži najmanj dva kamna v rokah. Preden ga pa začno bombardirati, nastavi puško in ustrel nad njihove glave — in ni se motil, strel zadostuje — pošasti zbeže tuleče in se ne vrnejo več. Ti ljudje, čeprav so na najnižji stojnji, imajo vendar tako razvito pamet, da jih prestraši strel mnogo bolj, kot nespačetne živali.

Kamni so odstranjeni. Kot pokrov je še velik ploščat kamen, Georg ga zvrne in — Leonorine roke se mu iztegnejo nasproti.

50. Robinsonsko življenje.

Urede si življenje kolikor mogoče udobno. V boljšem položaju so, kakor je bil Robinson Crusoe, zakaj za prehrano so imeli najraznovrstnejšo divjačino in puško, ki ji nikdar ne zmanjka municije, da lahko streljajo divjačino. Imajo nože in Adam ima celo nekaj črvoja, ki ga zna izvršno uporabljati, najbolj pa jim pomagajo praktična izkustva Georgova.

Za stanovanje jim služi votlina. Ze drugi dan najde Georg Adamovo nogo in roko. Oboje je nekoliko pekvarjeno, trakovi so potrgani, noga pa ima še posebne sledove.

»No, kaj takega, pošast je hotela pojesti mojo nogo; tu so črti zob. Le dobro, da je ni preje speklo.«

Adam popravi umetne ude in kmalu stoji zopet na dveh nogah in uporablja levo roko. Obledena je še vedno v zeleno rokavico, ki pa se sedaj kmalu raztrga. V avtomobilu je imel Adam vse polno takih rokavic, sedaj pa je brez njih, a to ni baš velika izguba. In tako zelo nečimeren tudi ni močiček; zadostuje mu, da z rokavom lahko snaži svoj cilindar, ki pa je tudi že v zelo žalostnem stanju.

Opičji ljudje jih ne nadlegujejo več. Oni sami jih še opazujejo, sicer se jih pa izogibajo in ne iščejo prilike, da bi se z njimi seznanili.

(Dalje prih.)

Svojim znancem napravite veselje

s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri

tvrdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletnine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezeno čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni. — Na veliko in malo!

„GROM“

POSREDOVNIŠKI IN ŠPEDIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.

Naslov brojavkani: „GROM“.

Telefon Interurban
Nev. 434.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Poslovanje družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju

Upava „Narodnega Dnevnika“

prodaja makulturni papir
à Din 5--- kg.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5---, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Mlad železniški uradnik

želi lastnega ognjišča. Išče srečano družico. Gospodične do 20 let naj se javijo pisмено na upravo lista pod »Srečac«.

Kontoristinja

smožna vseh pisarniških del išče službe. Gre tudi na deželo ter neka misel brezplačno. Ponudbe prositi na upravo lista pod »Natančac«.

DRVA - ČEBIN

Čebina ulica 1/II. - Telefon 56.

Mesečno sobo

išče mlad gospod Dalmatinec, za takoj. Eventualno tudi s hrano in drugo oskrbo. Ponudbe na upravo »Narodnega Dnevnika« pod značko »Solidenc«.

Abso lventinja

trgovske šole išče mesta kot praktikantinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikantinja«.

Iščem

svojo mater. Ano Lah, rojena leta 1877 v St. Vidu pri Grobelju. Okrog 20 let že ne vem nič o njej. Služila je dolgo časa v Gradcu na Gornji Avstrijskem. — Prosim, ako kdo kaj ve o njej, naj to sporoči proti povrnitvi stroškov na upravo »Narodnega Dnevnika«, Ljubljana, Adolf Lah.

Stekleno

strebno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

Sirite

„Narodni Dnevnik“

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrsne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552